

Beste genodigden,

Beste Patricia,

Een terminoloog, of moet ik zeggen een *terminograaf*, moet oog hebben voor het ultieme detail. Welke specifieke betekenis heeft die term in deze context? Zijn die twee termen echt wel synoniemen of is er een subtiel verschil in connotatie of in de gebruikswaarde? Hebben we hier te maken met homonymie of moeten we dit geval beschrijven als polysemie? Is die veelgebruikte schrijfwijze eigenlijk wel in overeenstemming met de spellingregels?

Als er iemand is met dit noodzakelijke gevoel voor nuance, afweging en zin voor detail, dan is het wel Patricia Vanden Bulcke.

Die zin voor nauwkeurigheid is tot uiting gekomen in al haar activiteiten: in haar colleges in de vertaalopleiding en in de opleiding beëdigd vertalen en tolken, in de artikelen die ze heeft geschreven, in de masterscripties die ze heeft begeleid en vakkundig heeft gestuurd; en ook in haar vertaalwerk voor het gerecht. Die acribie komt dan ook nog eens extra tot uiting in het *Juridisch woordenboek Nederlands-Spaans* dat in 2017 is verschenen en afgeleid is uit een minutieus opgebouwde termenbank.

Omdat Patricia zich vooral heeft toegelegd op *juridische* teksten, heeft zij ook die *bijkomende* moeilijkheid onderkend die in andere domeinen vaak ontbreekt, namelijk dat er bij juridische vertaling niet alleen tussen talen moet worden geschakeld, maar ook tussen rechtssystemen.

In het oudst vermelde artikel in haar publicatielijst van de UGent (1992) haalt zij het probleem al aan: *De gerechtelijke structuur in Spanje: aanzet tot een globale vergelijking met de Belgische structuur, met een randbemerking over de vertaalproblematiek rond de benamingen van gerechtelijke instanties*. En het thema zal ook, en terecht, een rode draad blijven in latere publicaties, waarin ze het onder meer heeft over *verantwoord [juridisch] vertalen bij gebrek aan equivalente begrippen* (1993), of over *het begrip 'equivalentie' in juridische terminografie* (1995). Het thema zou een constante blijven in haar recentere publicaties en haar juridisch woordenboek illustreert op treffende wijze hoe het probleem concreet kan worden aangepakt.

Dat Patricia oog heeft voor detail, betekent geenszins dat zij het bredere kader niet zou zien. Zij heeft de theoretische discussies over terminologie en terminografie wel degelijk gevolgd en toen er aan de UGent door een collega een termenfiche werd ontworpen met een strikte toepassing van de ISO-standaarden, was zij dadelijk een secuur gebruiker én verdediger van de methode. Het aparte van het Gentse systeem was (en is) dat het ook een veld **Equival** invoerde, dat in andere termenbanken zo goed als onbekend is. In dit veld kan worden aangegeven hoe het behandelde begrip, hoewel in grote lijnen

samenvallend voor de besproken talen, toch nog gedeeltelijke verschillen vertoont in die respectieve taalgebieden. Voor Patricia was het gebruik van dit veld een uitgelezen oplossing voor haar juridische problematiek en zij heeft het uitgebreid gebruikt.

Als een van de trouwste medewerkers van het *Centrum voor Terminologie* van de UGent heeft zij ook meegewerkt aan het *EDiCT-project* (en het daaraan voorafgaande *CERP-project*), waarin termen uit de public relations en de marketing aan bod kwamen, met soms veel waziger begripsinhouden dan zij gewoon was van juridische termen. Als ik goed heb geteld, is zij als promotor bij liefst 18 van de scripties binnen die twee projecten betrokken geweest.

Ook aan het nu nog lopende *IATE-CvT-project* heeft Patricia met een aantal promotorschappen bijgedragen. In dit project geven studenten in hun scriptie aanvullingen bij de Europese databank IATE. Ik herinner me de scriptie over het netelige onderwerp 'intellectueel eigendomsrecht' die onder haar leiding tot stand is gekomen. Een pareltje, waarin alweer het Equival-veld uitgebreid aan bod kwam om de Belgische, Nederlandse en Spaanse wetgeving te vergelijken. Het *IATE-CvT* project is ondertussen uitgegroeid tot het ruimere *Termraad Academy-project*, waarin alle Vlaamse vertaalopleidingen en ook enkele Nederlandse samenwerken, in afspraak met vertaaldiensten van de EU en met het Instituut voor de Nederlandse Taal.

Patricia: wij hebben destijds vele treinreizen gedeeld voor ons woon-werkverkeer en de vraag hoe een bepaald terminologisch probleem kon worden verduidelijkt in onze fiches is talloze keren ons gespreksonderwerp geweest. Aan dat soort discussies bewaar ik de beste herinneringen. (*Waarschijnlijk zullen die gesprekken aanleiding zijn geweest tot wenkbrauwengefrons bij andere forenzen, maar daar hebben we toen niet aan gedacht*).

Beste toehoorders: Patricia heeft de neiging zichzelf weg te cijferen en heel vaak te verwijzen naar de mensen van wie ze zegt hulp te hebben gekregen. Nochtans heeft ze zowel op theoretisch als op praktisch vlak aanzienlijke persoonlijke verdiensten die grote waardering moeten krijgen.

Als zij zelf bescheiden blijft, dan zijn het anderen die deze verdiensten in de verf moeten zetten. Nu zij met pensioen is gegaan, heeft zij recht op een *lifetime achievement award* (weer zo'n term die moeilijk te vertalen valt).

Het bestuur van NL-Term was ervan overtuigd dat een Simon Stevinpenning een uitermate geschikte bekroning was voor haar vruchtbare carrière en het is een bijzonder genoeg die penning nu te mogen overhandigen.

Ik vraag uw applaus voor Patricia Vanden Bulcke.